

Prawo więźnia do troski o zdrowie

Powód A. M. domagał się zasądzenia od pozwanego Skarbu Państwa - Dyrektora Zakładu Karnego w K.: kwoty 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia, kwoty 70.000 zł na rzecz Domu Dziecka w K. oraz kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu wskazał, że w dniach: 26 lutego 2013 r. i 15 kwietnia 2013 r. składał prośby do Dyrektora ZK w K. o wyrażenie zgody na przeprowadzenie badań na obecność wirusa HCV i HIV.

Ponieważ odmówiono mu tych badań, powód doznał rozstroju nerwowego jakim jest ból, cierpienie i stres. Powód złożył skargę na decyzję Dyrektora ZK do Okręgowego Inspektoratu w P., która została uznana za zasadną. W ocenie powoda zostały naruszone jego dobra osobiste, w szczególności zdrowie. Został pozbawiony wolności, a nie praw pacjenta. Przysługuje mu prawo do leczenia. Przebywał w jednej celi z osobami zarażonymi wirusem HCV i HIV, o czym nie był informowany.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

Wyrokiem z 3 czerwca 2014 r. Sąd Okręgowy w punkcie 1. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, w punkcie 2. w pozostałej części powództwo oddalił, w punkcie 3. przyznał od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Zielonej Górze na rzecz r. pr. M. B. kwotę 120 zł powiększoną o należny podatek VAT tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu, w punkcie 4. nie obciążył powoda obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, w punkcie 5. odstąpił od obciążenia powoda nieuiszczonymi kosztami sądowymi z roszczenia zasądzonego na jego rzecz.

Powód ma 38 lat. W 2006 r. przebył operację raka krtani. W dniu 28 grudnia 2010 r. został on przyjęty do Aresztu Śledczego w N.. W jego książce zdrowia nie zaznaczono, czy wyraża zgodę na pobranie krwi do badań na obecność wirusa HIV. W trakcie odbywania przez powoda kary zapisy na pierwszej stronie książeczki zdrowia zostały uzupełnione przez podkreślenie słów „nie wyrażam zgody”. Powód zaprzecza, by kiedykolwiek odmawiał zgody na pobranie krwi dla celów w/w badania.

W dniu 27 sierpnia 2012 r. powód zwrócił się z prośbą o wykonanie badań w kierunku zakażenia wirusem HCV i HIV. W oparciu o ocenę jego stanu zdrowia wyrażono zgodę na powyższe badania, które zostały przeprowadzone w dniu 5 września 2012 r. i dały wynik ujemny. Całokształt zleconej oceny wirusologicznej wymagał ponownej weryfikacji wyników badań po okresie „okna wirusologicznego”, tj. w przypadku HIV okresu 6-tygodni.

Powód był hospitalizowany w okresie od 8 października do 25 października 2012 r. - przebył operację przepukliny pachwinowej lewostronnej. (...) Od 31 października 2012 r. powód przebywał w Zakładzie Karnym w K.. Został umieszczony w celi wieloosobowej wraz z osobą zarażoną wirusowym zapaleniem wątroby typu C. Osadzeni przebywali w jednej celi przez okres ok. trzech miesięcy. Na jednej półce umieszczali przybory toaletowe oraz kosmetyki. **Sam fakt przebywania z osobami zarażonymi wirusem HIV czy HCV, przy zachowaniu zwykłych zasad higieny, nie powoduje narażenia na zakażenie wirusem.**

Z pisma Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w P. z dnia 15 maja 2013 r. wynika, że mimo przeprowadzeniu u powoda badań w dniu 5 września 2012 r., w opinii Naczelnego Lekarza O., całokształt zleconej oceny wirusologicznej wymagał ponownej weryfikacji wyników badań po okresie „okna wirusologicznego” tj. w przypadku HIV okresu 6- tygodni. Badania takie powinny być zatem wykonane u powoda „automatycznie” po ok. 6 tygodniach , tymczasem nawet na wniosek powoda z dnia 26 lutego 2013 r. rozpatrzono prośbę powoda o kolejne badania negatywnie. (...)

W ocenie Sądu Okręgowego, nie bez racji powód argumentował, że pozwany poprzez odmowę zlecenia kolejnych badań naraził go na cierpienie psychiczne w postaci lęku i strachu o zdrowie. Dopuszczając się zaniedbań w tym zakresie pozwany naruszył dobra osobiste powoda. W przedmiotowej sprawie fakt uchybienia swoim powinnościom przez Zakład Karny w K. został przez stosowny organ nadzoru stwierdzony.

Skarb Państwa zatem poprzez wykonywanie kary pozbawienia wolności w sposób sprzeczny z prawem dopuścił się czynu niedozwolonego w rozumieniu art. 417 § 1 k.c. Opieszałości w udzieleniu osadzonemu uzasadnionej diagnostyki medycznej nie można usprawiedliwiać specyfiką związaną z pobytem w zakładzie penitencjarnym. Obowiązkiem Państwa jest takie zorganizowanie systemu penitencjarnego, aby zapewnić osobom osadzonym sprawną pomoc lekarską i to bez względu na trudności finansowe czy logistyczne .

Apelację od powyższego wyroku wniosły obie strony procesu, ale sąd oba odwołania jako niezasadne oddalił. Sąd Apelacyjny w Poznaniu zważył co następuje:

Sąd I instancji prawidłowo ustalił okoliczności faktyczne mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Wynikały one przede wszystkim z niebudzących wątpliwości dokumentów, a co do rozmiaru krzywdy, cierpień powoda ewentualnie naruszenia jego dóbr osobistych, to ocena zawarta w uzasadnieniu zaskarżonego rozstrzygnięcia w tym zakresie w żadnym razie nie narusza zasad logiki i doświadczenia życiowego. W związku z powyższym odpowiednie zarzuty strony pozwanej są bezzasadne.

Pod wyrokiem podpisali się sędziowie: **Hanna Małaniuk, Mikołaj Tomaszewski i Ewa Staniszevska**